

YTTRANDE

SLU ID: SLU.ua.2020.2.6-2008

2020-06-11

jordbruksverket@jordbruksverket.se

Yttrande över remiss från Jordbruksverket om Föreskrifter och allmänna råd om offentlig djurskyddskontroll (5.2.16-07640/2020)

Sammanfattning

SLU tillstyrker delvis förslaget på nya föreskrifter om offentlig djurskyddskontroll, saknr L 44 men anser att vissa begrepp och definitioner, samt riskuttag och handläggning måste tydliggöras.

Generella synpunkter

SLU anser att de begrepp som härrör till kontroll, granskning, administrativ uppföljning och administrativ handläggning måste omformuleras för att klargöra vad som är vad, för att föreskrifterna ska bli tydliga. SLU har även några synpunkter avseende urvalet av kontrollobjekt samt hur återkoppling till djurhållare ska ske i de fall kontrollmyndigheten inte gör en fysisk kontroll.

Specifika synpunkter

Inledande bestämmelser

4 §

SLU anser att det är bra att begreppet ”befogad anmälan” ersätts med ”anmälan”. Vad som är en befogad eller obefogad anmälan råder det delade meningar om (Kindbom & Berg, 2015) varvid det är olämpligt att ha det med i definitionslistan.

Jordbruksverket motiverar införandet av begreppet ”granskning” bland annat med att de förra skrivningarna om fysisk, administrativ och extra offentlig kontroll har lett till oklarheter. SLU anser dock att införandet av begreppet ”granskning” snarare riskerar att addera begrepp till listan än att reda ut olika betydelser. SLU undrar t.ex. om en administrativ uppföljning är att se som en granskning? Om så är

fallet så borde ju även en granskning räknas som en kontroll, eftersom en administrativ uppföljning är en kontroll (se förslaget i 16 §). I konsekvensutredningen till 15 § står att *”Länsstyrelserna kan använda granskning av kontrollobjekt då det finns anledning att anta att djurskyddslagstiftningen eller beslut fattade med stöd av lagstiftningen inte efterlevs”*, och att detta kan göras istället för en kontroll. SLU anser att om syftet är till för att reda ut begreppen måste vissa omformuleringar göras. Det bör även framgå i definitionen att en granskning ej är att anse som en offentlig kontroll om så är fallet. SLU är dock tveksam till om ordet ”granskning” är det bästa begreppet att använda eftersom synonymer till ordet ”granskning” till exempel är ”kontroll”, ”inspektion”, ”eftersyn”, ”undersökning” och ”besiktning” (synonymer.se). Det vill säga företeelser som är precis det som ni avser INTE ska omfattas av begreppet ”granskning”.

SLU noterar även att Jordbruksverket godtar att handläggning av tillståndsärenden enligt 6 kap. 4 § djurskyddslagen och godkännanden enligt 3 kap. 6 § djurskyddsförordningen föreslås kunna hanteras enbart genom administrativ handläggning (s.k. granskning). SLU ställer sig dock ytterst tveksamma till om sådana beslut ska fattas helt utan föregående kontroll, i alla fall om det handlar om någon som ansöker om tillstånd/godkännande för första gången. Det sänder även ut märkliga signaler till den som ska starta sin verksamhet att länsstyrelsen inte ens bemödar sig att komma ut och titta på verksamheten och träffa verksamhetsutövaren. När väl ett tillstånd getts är det dessutom svårt att återkalla ett s.k. gynnande förvaltningsbeslut. Att ha med i åtanke är även att dessa objekt; hästanläggningar, zoobutiker, djurparker, hunddagis osv ofta har en lägre kontrollfrekvens än de djur som ingår i livsmedelskedjan. SLU anser således att förstagångsansökningar alltid ska leda till en fysisk kontroll.

SLU anser även att kontroll respektive administrativ kontroll bör definieras.

Plan för djurskyddskontroll

6 §

SLU anser att ”brister” i punkt 1 bör bytas ut mot ett annat ord, t.ex. ”noteringar”, ”förbättringsåtgärder”, ”förbättringsförslag” eller dylikt. Begreppet ”brister” används främst i andra sammanhang (vid bristande efterlevnad vid kontroll) och annat begrepp bör därför användas. En skillnad mellan planen och utfallet kan också vara resultatet av en oväntad situation som kräver snabba omprioriteringar och behöver därför inte vara en egentlig brist.

Rapport efter djurskyddskontroll

10 §

Eftersom en ”kontroll” ska efterföljas av en kontrollrapport är det viktigt att ovan nämnda begreppsförvirring reds ut. Som 10 § är skriven nu är den främst anpassad till fysiska kontroller. SLU skulle dock även vilja se ett förtydligande med avseende på hur de administrativa uppföljningarna (som är kontroller enligt förslaget i 16 §) ska dokumenteras. Vi har genom åren sett många olika varianter på hur dessa dokumenteras och ser att det finns en anledning att se över dessa rutiner.

11 §

Även denna paragraf är skriven på ett sätt som främst syftar på en fysisk kontroll och bör anpassas även utefter användning av administrativa kontroller. Det bör även tydliggöras huruvida, och på vilket sätt, en ”granskning” ska kommuniceras med djurhållaren.

Prioritering av kontrollobjekt

12 §

SLU anser att det är lämpligt att alla länsstyrelser använder sig av den riskklassificering som finns i djurskyddskontrollregistret (DSK) under förutsättning att den fungerar tillfredsställande. SLU saknar dock en skrivning om att ett visst årligt uttag bör ske slumpmässigt för att sprida riskerna, minska förutsägbarheten och få en uppfattning om klassificeringssystemet fungerar tillfredsställande eller behöver justeras.

SLU anser även att information från officiella veterinärer (OV) anställda av Livsmedelsverket vid slakterier bör beaktas vid riskuttag och att detta bör framgå av 12 §. OV ska i princip se vartenda djur som skickas på slakt och information från OV om olika brister i form av t ex smutsiga djur, svansbitningar och andra avvikelser adderar viktig information för länsstyrelsernas riskuttag.

SLU förstår att det är önskvärt att länsstyrelserna bör planera sin verksamhet baserat på målen i den nationella kontrollplanen, eftersom detta är ett konkret och mätbart mål att jobba efter. Den nationella kontrollplanen innehåller dock enbart mål för de livsmedelsproducerande djuren vilket innebär att alla andra djurhållningar faller utanför, såsom hästanläggningar, zoobutiker, djurparker mm. SLU ser en risk för att dessa ”andra djurslag” främst kommer att kontrolleras efter anmälningar, även om anläggningarna finns registrerade i DSK, eftersom länsstyrelserna redan idag har problem med att leva upp till målet avseende de livsmedelsproducerande djuren. Att enbart åka ut på anmälningsärenden rimmar dessutom illa med djurskyddslagets intentioner om att djurskyddet ska vara förebyggande. SLU anser därför att det borde finnas allmänna råd även kring hur de anläggningar som inte har livsmedelsproducerande djur, eller försöksdjur, bör

hanteras med avseende på kontrollfrekvenser. I detta sammanhang måste även personer med djurförbud tas med. Djurhållare med djurförbud bör vara en prioriterad grupp och det är mycket viktigt att efterlevnaden av djurförbud följs upp av kontrollmyndigheten.

13 §

Här uppstår återigen en fråga avseende definitionerna. Det framgår att minst en tredjedel av kontrollobjekten ska ”kontrolleras” varje år. Avses här enbart fysiska kontroller eller kan länsstyrelserna även göra administrativa kontroller av försöksdjursverksamheter?

Kontroller utöver urval på grund av riskvärdering

15 §

SLU anser att granskning inte är tillämpligt vid nytt tillstånd enligt 6 kap. 4 § djurskyddslagen eller 3 kap. 6 § djurskyddsförordningen. Granskning kan möjligen tillämpas vid förnyat tillstånd.

Administrativ uppföljning

16 §

Detta är en definition och bör således stå i 4 §. Att samla de olika kontrollbegreppen bland definitionerna är att föredra eftersom det hjälper till att reda ut begreppen (se vår kommentar till 4 §).

I konsekvensutredningen framkommer att administrativa uppföljningar har visat sig vara ett effektivt arbetssätt såväl för länsstyrelserna som för djurhållarna. SLU skulle dock önska att även effekterna för djuren togs med i resonemanget eftersom det är dessa som djurskyddslagstiftningen avser skydda. SLU anser att det finns anledning att undersöka närmare vilken effekt såväl administrativa uppföljningar som ”granskningar” har för effekt på djurskyddet.

Avgift för kontroll som ursprungligen inte var planerad

18 §

Referering bör ske till 17 § och inte till 16 § då restid inte är relevant vid administrativ kontroll.

Referens

Kindbom, S. & Berg, C. 2015. Vad är en obefogad djurskyddsanmälan? Svensk Veterinärtidning, 15, 19-24.

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av prodekan Margareta Emanuelson vid fakulteten för veterinärmedicin och husdjursvetenskap efter föredragning av föreståndare Viveka Hillegaard vid Nationellt centrum för djurvälstånd, SCAW. Innehållet har utarbetats av universitetsadjunkt Frida Lundmark Hedman och universitetsadjunkt Katja Lundqvist vid institutionen för husdjurens miljö och hälsa samt kvalificerad handläggare Elina Åsber och biträdande föreståndare Margareta Stéen vid Nationellt centrum för djurvälstånd.

Margareta Emanuelson

Viveka Hillegaard